

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/54/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117221274
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117221274.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a sudkýň Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v právnej veci žalobcu: A. E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., R. 4, zastúpený JUDr. Karolom Spišákom, advokátom, so sídlom Bratislava, Tuhovská 1, proti žalovaným: 1. G. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., Y. XXX/X, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. René Hudzovič s. r. o., so sídlom Nitra, Štefánikova tr. 49, 2. ČSOB Poist'ovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Žižkova 11, IČO: 31 325 416, zastúpený Advokátska kancelária MGA IURIS s. r. o., so sídlom Bratislava, Pri starej prachárni 10, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 21. septembra 2017 č. k. 25C/47/2017-74 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o zaplatenie sumy 58.773 eur voči žalovanému v 1. rade zastavil. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade priznal plnú náhradu trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 11 ods. 1, § 13 ods. 2, 3, § 420 ods. 1, § 424, § 442 ods. 1, § 443, § 444, § 445, § 446, § 449 ods. 1, § 450, § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, 2, 5, § 6 ods. 3, § 7 ods. 1, § 8 ods. 1, 4, § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., § 11 ods. 6, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., čl. 8, čl. 13, čl. 15, čl. 17, § 159, § 162 ods. 3, § 164, § 187 ods. 1, 2, § 193, § 194 ods. 1, § 195 ods. 1 CSP. Uviedol, že žalobca sa podanou žalobou zo dňa 05. 06. 2017 domáhal náhrady škody z titulu bolestného a SSÚ, navýšeného v sume 58.773 eur a nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur voči žalovaným v 1. a 2. rade tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenie povinnosť druhého z nich. Pri dopravnej nehode dňa 06. 06. 2015 utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Podľa posudku o bolestnom a SSÚ bolo bodové hodnotenie bolestného vo výške 750 bodov a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 2.140 bodov. Hodnota bodu predstavovala sumu 17,16 eura. Zároveň sa žalobca domáhal 25% zvýšenia SSÚ, vzhľadom na ťažké následky nehody. Ochrany osobnosti sa domáhal z dôvodu zásahu do rodinného a súkromného života. Voči žalovanému v 1. rade bolo vznesené obvinenie a vedie sa trestné konanie. U žalovaného v 2. rade mal žalovaný v 1. rade povinné zmluvné poistenie motorového vozidla. Súd v časti o zaplatenie sumy 58.773 eur voči žalovanému v 1. rade konanie zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol. Ako bolo prezentované žalobcom, sumu 58.773 eura, teda žalovanú istinu okrem nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur si uplatňuje v trestnom konaní prebiehajúcim pod sp. zn. 2T/5/2016 vedenom na OS Nitra. Toto konanie nie je skončené. Pre litispendenciu v zmysle § 159 CSP predmet o tom istom spore - náhrade škody na zdraví, súd konanie zastavil. Doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, že za dopravnú nehodu zodpovedá žalovaný v 1. rade. Pri dokazovaní v civilnom konaní súd postupuje podľa základných princípov CSP a paragrafového znenia CSP. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Dôkazom je aj výsluch strany sporu rovnako ako oboznámenie výpovede z iného spisu. Žalobca, žalovaný v 1. rade, svedkovia nehody, ako aj znalci ohľadne cestnej dopravy k priebehu nehody podrobne vypovedali

v trestnom konaní. Súd tieto výpovede bral ako dôkazy. Bolo tak nadbytočné a nevhodné opätovne ich k priebehu nehody vypočúvať, neprimerane by to zaťažovalo strany sporu, preto súd doplnenie dokazovania s poukazom na hospodárnosť konania zamietol. Na základe vykonaného dokazovania nie je možné konštatovať, že za nehodu je jednoznačne zodpovedný žalovaný v 1. rade. Vplyv na vznik škody mal aj žalobca vyššou ako dovolenou rýchlosťou, pričom pri dodržaní rýchlosti jeho jazdy motocyklom by k nehode nedošlo. Súd mal teda za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v tom, že žalovaný v 1. rade je zodpovedný za vznik škody. Či bol spáchaný trestný čin, je civilný súd viazaný rozhodnutím príslušného orgánu. S poukazom na § 194 CSP nemá právo v civilnom konaní o tom rozhodovať. Z týchto dôvodov bola žaloba voči nemu ohľadne nemajetkovej ujmy a ohľadne žalovaného v 2. rade v celosti zamietnutá. Po podaní žaloby má súd vo veci konať čo najrýchlejšie, hospodárne. Súd môže, nemá však povinnosť, prerušiť konanie do skončenia iného konania, kde sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Súd skúma, či je takýto postup s poukazom na princípy CSP potrebný. Žalobca si uplatnil náhradu škody v trestnom konaní, nič mu nebránilo si v ňom uplatniť aj nemajetkovú ujmu. To, že v trestnom konaní údajne súdy nemajetkovú ujmu nepriznávajú, nie je relevantný argument. Počas trestného konania neplynú premlčacie lehoty. Žalobca tak nie je ukrátený na svojich právach na prejednanie jeho veci súdom. Podanie žalobcu možno hodnotiť ako predčasné, nič mu nebráni v civilnoprávnom podaní po právoplatnom trestnom konaní, ak nejaký nárok nebude mať priznaný v trestnom konaní a bude potrebné o niečom rozhodovať, čo je však predčasný záver. O predčasnosti svedčí aj litispendencia žaloby. Súd tak mal za to, s poukazom na princípy CSP, že prerušenie konania nie je potrebné a takýto návrh žalobcu spolu s rozhodnutím vo veci samej zamietol. Iný postup by bol v rozpore s Civilným sporovým poriadkom. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP (v zamietajúcej časti), § 256 ods. 1 (v zastavujúcej časti) CSP a 262 ods. 1 CSP tak, že obom úspešným žalobcom (správne malo byť žalovaným) priznal plnú náhradu trov konania.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním žalobca, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vytkol súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie je vydané v rozpore so skutkovým stavom, je svojvoľné a nezákonné. K výroku súdu, ktorým zastavil konanie o zaplatenie sumy 58.733 eur z dôvodu litispendencie uviedol, že podanie žaloby na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy nemožno považovať za prekážku litispendencie, vzhľadom na skutočnosť, že sa nejedná o totožnosť predmetu sporu, vzhľadom na odlišnosť povahy trestnoprávneho konania a občianskeho konania. Ďalej nie je daná ani totožnosť strán na strane žalovaných, nakoľko žalovaný v 2. rade nie je účastníkom trestného konania. Považuje za potrebné prerušenie civilného konania, tak ako to aj súdu navrhol, až do právoplatného skončenia trestného konania, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať zásadný význam na rozhodnutie súdu v civilnom konaní. Ďalej uviedol, že odôvodnenie prvoinštančného rozsudku je zmatečné a rozporuplné, pretože súd na jednej strane uvádza, že doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, že za dopravnú nehodu zodpovedá žalovaný v 1. rade, poukazujúc pritom na skutočnosť, že ide o otázku, na ktorej riešenie nie je ako civilný súd oprávnený, avšak na druhej strane si súd sám urobil záver o tom, že žalobca počas jazdy na motocykli išiel vyššou ako povolenou rýchlosťou a pri dodržaní rýchlosti žalobcu na motocykli by k dopravnej nehode nedošlo. Z doposiaľ vykonaného dokazovania v trestnom konaní civilný súd nie je oprávnený a ani schopný v danom štádiu trestného konania sám vyvodiť takýto záver, z ktorého vyplýva, že za vzniknutú dopravnú nehodu zodpovedá žalobca, a nie žalovaný v 1. rade, čím nepriamo neuznal žalovaného v 1. rade za vinného, pričom svoj názor vyslovil bez dostatočného odôvodnenia a preukázania týchto tvrdení konkrétnymi skutočnosťami. Pritom príslušný súd v trestnom konaní doposiaľ trestné konanie právoplatne neskončil. Prvoinštančný súd zamietol žalobu bez náležitého zistenia skutkového stavu, nakoľko odmietol vykonať žalobcom navrhnuté dôkazy a za dôkazy považoval výpovede žalobcu, žalovaného v 1. rade, svedkov a znalcov v trestnom konaní a až po vyslovení záveru trestného súdu o vine/nevine žalovaného v 1. rade by mohol civilný súd zamietnuť žalobu, ak by boli na to splnené predpoklady. Súd nemal evidentne dostatočné dôkazy, ktoré by odôvodňovali zamietnutie žaloby. Uviedol tiež, že s odôvodnením súdu, ktoré sa týka premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy, prerušenia plynutia premlčacej lehoty uplatnením tohto nároku v rámci trestného konania a predčasnému podaniu žaloby o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy sa nestotožňuje s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov, od ktorej sa prvoinštančný súd odklonil a náležite sa s tým nevysporiadal v odôvodnení rozsudku tak, ako to hovorí ustanovenie § 220 ods. 3 CSP. S poukazom na nepreukázanie dôvodnosti zamietnutia žaloby a rovnako aj nedostatok náležitého odôvodnenia rozhodnutia zo strany súdu, má za to, že konanie o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy malo byť prerušené až do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na OS Nitra pod sp. zn. 2T/5/2016, v ktorom sa rieši otázka viny/neviny žalovaného v 1.

rade. Vzhľadom na odklonenie sa súdu od jednotnej rozhodovacej praxe súdov má za to, že súd prvej inštancie nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil spôsob svojho rozhodnutia, porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Zároveň podstatnou skutočnosťou je aj to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nebol uplatnený v trestnom konaní a nie je ani povinnosť si ho uplatniť v trestnom konaní. Nakoľko aj v tejto časti súd nevykonal dokazovanie, stroho odkázal na dokazovanie vykonané v trestnom konaní, neumožnil žalobcovi vykonať ním navrhnuté dôkazy, porušil tým jeho právo na spravodlivé súdne konanie vrátane toho, že mu odňal možnosť konať pred súdom.

3. Žalobca dňa 12. 01. 2018 doručil súdu prvej inštancie doplnenie odvolania, na ktoré odvolací súd neprihliada, nakoľko bolo žalobcom urobené po uplynutí odvolacej lehoty (§ 365 ods. 3 CSP). Z uvedeného dôvodu preto obsah odôvodnenia doplnenia odvolania, vrátane vyjadrení k nemu, neuvádza.

4. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania v časti sumy 58.733 eur je vecne správne, nakoľko ohľadne uvedeného nároku, ktorý pozostáva z bolestného a z nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia prebieha na OS v Nitre iné konanie, a to konkrétne konanie vedené pod sp. zn. 2T/5/2016, v ktorom konaní si žalobca ešte pred podaním žaloby uplatnil zhodné nároky, ako si uplatnil v tomto konaní. Rovnako je správny i výrok rozhodnutia, ktorým súd žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 5.000 eur zamietol. Žalobca v tomto konaní nepreukázal existenciu zákonných predpokladov vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby, ako ani na preukázanie skutočnosti, že u neho došlo k vzniku nemajetkovej ujmy nenavrhol, neoznačil vykonanie žiadnych dôkazov. Tvrdenia žalobcu v ním podanom odvolaní sú právne irelevantné. Záverom uviedol, že všetky žalobcom uvádzané skutočnosti, ktorými sa snažil odôvodniť jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, patria medzi nároky, resp. odôvodňujú nároky, ktoré sú odškodňované v zmysle ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka ako nároky zo spôsobenia škody na zdraví, ktorým za predpokladu splnenia zákonných podmienok, patrí odškodnenie titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a neprislúcha mu titulom takto odôvodnených nárokov náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

5. Žalovaný v 2. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej súd žalobu vo vzťahu k nemu zamietol, považuje za správne a dostatočne odôvodnené. Pokiaľ žalobca súdu prvej inštancie vytýkal, že neprerušil konanie do skončenia trestného konania, poukázal na to, že súd prvej inštancie dôvodu, pre ktorý nevyhovel návrhu na prerušenie konania, venoval v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočnú pozornosť. Predmetom tohto konania, tak ako ho vymedzil žalobca žalobou, je ustálenie podmienok vzniku zodpovednosti za škodu a prípadne zásah do osobnostných práv, ktoré podmienky sú úplne odlišné od podmienok vzniku trestnoprávnej zodpovednosti. Z tohto dôvodu súd prirodzene (najmä za stavu, keď vykonal dokazovanie aj pripojenou spisovou dokumentáciou z trestného konania) návrhu na prerušenie konania nevyhovel a v konaní pokračoval. Z tohto hľadiska je potom odvolanie žalobcu nedôvodné. Tiež poukázal na to, že žalobca, ako i žalovaný v 1. rade už boli podrobne o priebehu dopravnej nehody vypočutí opakovane v trestnom konaní, a to s výrazne kratším časovým odstupom od nej. Súd prvej inštancie sa pritom s ich výpoveďami oboznámil z pripojeného spisu z predmetného trestného konania. Z tohto hľadiska nemožno rozumne očakávať, že by uviedli nové rozhodné skutočnosti pre rozhodnutie súdu v tomto konaní, a preto ich výsluch bol nadbytočný a v konečnom dôsledku nehospodárny. Rovnako nadbytočnými a nehospodárnymi by boli aj výsluchy znalcov, ktorí podali znalecké posudky v predmetnom trestnom konaní. Teda, ak súd prvej inštancie nevykonal predmetné dokazovanie navrhnuté žalobcom, postupoval správne a odvolanie žalobcu je aj z tohto hľadiska nedôvodné. Ďalej uviedol, že v civilnom sporovom konaní je žalobca povinný svoj nárok nielen uplatniť, ale aj preukázať. Ak sa tak nestane, má to za následok zamietnutie žaloby pre jej nedôvodnosť. Teda, žalobca je povinný preukázať všetky podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného v 1. rade na vzniknutej škode, toto dôkazné bremeno však žalobca neuniesol. Žalobca sa snažil vytvárať dojem, že jedinou možnosťou súdu prvej inštancie bolo čakať na rozhodnutie súdu v trestnom konaní. Nie je však tomu tak. Ak žalobca pristúpil k podaniu žaloby ešte v priebehu trestného konania, nič mu nebránilo v tom, aby vyvinul aktivitu potrebnú na preukázanie svojho nároku aj iným spôsobom. Žalobca to však neurobil. Za tohto stavu potom súd prvej inštancie, v súlade s princípmi rýchlosti a hospodárnosti a tým, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, žalobu zamietol, pričom takýto postup nemožno hodnotiť inak ako správny. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak toto ústavne akceptovateľným spôsobom odpovedá na všetky relevantné otázky

súvisiace s predmetom konania, a preto ho nemožno považovať za arbitrárne. Navrhol napadnuté rozhodnutie v časti výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanému v 2. rade potvrdiť.

6. Žalovaný v 1. rade k písomnému vyjadreniu žalovaného v 2. rade uviedol, že k skutkovému a k právnemu posúdeniu obsiahnutému v podaniach žalovaného v 2. rade nemá žiadne námietky a plne sa s tvrdeniami žalovaného v 2. rade stotožňuje.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v 1. rade uviedol, že s názorom žalovaného v 1. rade, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne sa nestotožňuje. Podanie žaloby na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno považovať za prekážku litispendencie. V konaní chcel navrhovaným dokazovaním, paralelne popri trestnom konaní, preukázať vinu žalovaného v 1. rade, teda aj jeho zodpovednosť za vznik nemajetkovej ujmy, resp. opodstatnenosť v žalobe uplatnených nárokov. K výhradám žalovaného v 1. rade k uplatnenej nemajetkovej ujme nad rozsah nárokov uplatnených v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka uviedol, že zásah do jeho osobnostných práv nie je totožný s nepriaznivými následkami pre životné úkony a následkami pri uspokojovaní potrieb a plnení spoločenských úloh, ktoré si uplatňuje v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka. Nárok za zásah do osobnostných práv opiera aj o skutočnosť, že samotná výška ujmy je pri sťažení spoločenského uplatnenia ohraničená maximálnym bodovým ohodnotením, príp. mimoriadnym zvýšením, avšak pri nemajetkovej ujme limit najvyššej sumy nemajetkovej ujmy zákon neupravuje. Keďže súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie a stroho odkázal na dokazovanie vykonané v trestnom konaní, neumožnil žalobcovi vykonať ním navrhované dôkazy, porušil tým jeho právo na spravodlivé súdne konanie vrátane toho, že mu odňal možnosť konať pred súdom.

8. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v 2. rade uviedol, že prvoinštančný súd nerozdeľoval dôvod zamietnutia žaloby zvlášť pre žalovaného v 1. rade a zvlášť pre žalovaného v 2. rade. Uviedol, že je síce pravdou, že predmetom trestného konania je skúmanie prípadnej trestnej zodpovednosti, v danom prípade práve uznanie viny konkrétnej osoby zakladá zároveň zodpovednosť za škodu a zásah do osobnostných práv. Súd v civilnom konaní je okrem iného viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, pričom súd si o tých otázkach nemôže urobiť ani prejudiciálny záver a ak súd bez vyriešenia týchto otázok nemôže pokračovať v konaní, konanie preruší. Ak súd nechcel prerušiť konanie, mal v konaní pokračovať, riadne vykonať navrhnuté dokazovanie a sám si ustáliť zodpovednosť žalovaného i za spôsobenú škodu a zásah do osobnostných práv. Prvoinštančný súd nevyhovením návrhu na prerušenie konania, resp. nepokračovaním v riadnom prejednaní veci pochybil. Nemôže byť predsa na ťarchu žalobcu, aby pri takom zásahu do jeho osobných práv, sa stal obeťou rôznych postupov súdov v rámci SR rozhodujúcich v zmysle jednotného právneho poriadku. Súd prvej inštancie taktiež nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, ktoré je navyše zmätočné a rozporuplné.

9. Žalovaný v 2. rade v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu z 31. 01. 2018 uviedol, že nepovažoval za potrebné osobitne sa vyjadrovať k odvolaniu žalobcu v rozsahu tých častí rozhodnutia, ktoré sa týkajú žalovaného v 1. rade. Podľa jeho názoru, súdu prvej inštancie nič nebránilo, aby vo veci konal a rozhodol. Súd prvej inštancie vykonal všetko účelné a hospodárne dokazovanie, ktoré bolo navrhnuté sporovými stranami, zároveň sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal aj s tým, prečo nevykonal žalobcom navrhnuté dokazovanie. Ak žalobca nepreukázal naplnenie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovaného v 1. rade za spôsobenú škodu (a náhradu nemajetkovej ujmy), má to bez ďalšieho za následok zamietnutie žaloby pre neunesenie dôkazného bremena.

10. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhajetia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

14. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 05. 06. 2017 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť mu sumu vo výške 63.773 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj nárok odôvodnil s poukazom na to, že dňa 06. 06. 2015 bol účastníkom dopravnej nehody, v dôsledku zrážky osobného motorového vozidla žalovaného v 1. rade a jeho motocykla, pričom pri dopravnej nehode utrpel v žalobe opísané zranenia a poškodenie zdravia. Za spáchanie uvedeného skutku sa voči žalovanému v 1. rade vedie trestné konanie pod sp. zn. 2T/5/2016. Celkový nárok žalobcu pozostáva zo žalobcom uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do jeho osobnostných práv (rodinného a súkromného života) v sume 5.000 eur, z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, navýšenej o 25%, v sume 45.903 eur a z bolestného v sume 12.870 eur.

15. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom konanie o zaplatenie sumy 58.773 eur (uplatnený nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia) voči žalovanému v 1. rade zastavil, čo odôvodnil tým, že tento nárok si žalobca uplatňuje voči žalovanému v 1. rade v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T/5/2016 a vyhodnotil tak, že v zmysle ustanovenia § 159 CSP ide o prekážku litispendencie. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol, keď na jednej strane uviedol, že nie je možné konštatovať, že za dopravnú nehodu jednoznačne zodpovedá žalovaný v 1. rade, keď žalobca v tomto ohľade neuniesol dôkazné bremeno a súčasne uviedol, že to, či bol spáchaný trestný čin, je civilný súd viazaný rozhodnutím príslušného orgánu, a teda nemá právo v civilnom konaní o tomto rozhodovať. Následne tak konštatoval, že z tých dôvodov žalobu voči žalovanému v 1. rade o náhradu nemajetkovej ujmy a žalobu voči žalovanému v 2. rade (v celosti) zamietol. Taktiež uviedol to, že žalobcovi nič nebránilo, aby si okrem náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia uplatnil v trestnom konaní i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

16. Odvolací súd, po prejednaní veci v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania žalobcu dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, keď závery súdu prvej inštancie je jednak potrebné považovať za predčasné, ako i za dostatočne neodôvodnené, a tak nepreskúmateľné, ktoré z obsahu spisu súdu prvej inštancie doposiaľ nemožno takto ustáliť.

17. Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahraď túto škodu. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Adhézne konanie teda prebieha v rámci trestného konania zároveň s rozhodnutím o vine obžalovaného. Adhézne konanie je teda typom konania, v rámci ktorého možno v priebehu trestného konania uplatniť nárok, ktorý je možné uplatniť len v konaní občianskoprávnom. Je tak možné, za splnenia ďalších predpokladov, alternatívne voľiť, v rámci ktorého konania sa oprávnený subjekt rozhodne svojho nároku domáhať. Z judikačnej praxe je zrejmé, že v prípade škody spôsobenej trestným činom platí, že ak začalo adhézne konanie, táto skutočnosť bráni podaniu civilnej žaloby o náhrade škody spôsobenej týmto trestným činom, to znamená, že pre adhézne konanie a konanie o náhradu škody z toho istého skutku platí prekážka litispendencie. Avšak v prípade, ak bol v adhéznom

konaní uplatnený nárok na náhradu škody, o ktorú už prebieha skôr začaté občianske súdne konanie, nemožno občianske súdne konanie z tohto dôvodu zastaviť.

18. Súd prvej inštancie, pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobcu vo výške 58.773 eur (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia) konanie vo vzťahu k žalovaného v 1. rade zastavil, keď konštatoval existenciu prekážky skôr začatého konania, a to trestného konania vedeného na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 2T/5/2016. Tieto závery súdu prvej inštancie však z obsahu spisu nie sú zrejmé, keď vôbec nie je zrejmé, aký nárok na náhradu škody a kedy si žalobca uplatnil v trestnom konaní, či ide o žalobcom uplatnený nárok pred začatím tohto konania, či ide o nárok v celom rozsahu totožný s nárokom žalobcu uplatneným v tomto konaní. Teda, súdom prvej inštancie konštatovaný záver o prekážke litispendencie nie je možné z obsahu spisu vôbec zistiť, keď ani nie je zrejmé, že by sa súd prvej inštancie v priebehu konania oboznámil s tou časťou trestného spisu pod sp. zn. 2T/5/2016, z ktorej by bolo možné konštatovať uplatnenie nároku žalobcu v rámci adhézneho konania, a tak následne ustáliť záver, či je, resp. nie je tu prekážka veci skôr začatej. Potom takéto závery súdu prvej inštancie sú pre odvolací súd nepreskúmateľné. Rovnako treba uviesť i to, že súd prvej inštancie síce v rozhodnutí konštatuje, že výpovede žalobcu, žalovaného v 1. rade, svedkov nehody, ako i znalcov, ktorí sa v trestnom konaní podrobne vyjadrili, bral ako dôkazy v rámci tohto konania, z ktorého dôvodu považoval za nevhodné a nadbytočné vykonanie týchto dôkazov v rámci predmetného konania, avšak z obsahu spisu rovnako nemožno zistiť, aké konkrétne výpovede, či už strán sporu alebo svedkov (ktorých) súd prvej inštancie v rámci dokazovania a hodnotenia dôkazov, v tomto konaní zohľadnil, keď tieto opätovne nie sú z obsahu spisu zrejmé a uvedené nevyplýva ani zo zápisnice z pojednávania konaného pred súdom prvej inštancie, v rámci ktorého prvoinštančný súd z pripojeného trestného spisu síce uviedol, že oboznámil výpovede svedkov, poškodeného v prípravnom konaní, ako aj v trestnom konaní, a to bez toho, aby bolo jasné, o ktoré konkrétne výpovede a akých osôb sa jedná a aký je ich obsah. Potom takéto závery súdu prvej inštancie sú pre odvolací súd v rámci prejednávania podaného odvolania absolútne nepreskúmateľné, keď z jeho rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akých konkrétnych skutkových okolností dospel k ním ustáleným právnym záverom, ktoré sú tak nespôsobilé relevantného právneho prieskumu odvolacím súdom.

19. Rovnako je potrebné konštatovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo vzťahu k zamietajúcejmu výroku napadnutého rozhodnutia (vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy), keď v rozsahu tohto výroku napadnutý rozsudok postráda akékoľvek relevantné odôvodnenie. Závery súdu, kde na jednej strane sám vyhodnocoval zodpovednosť žalovaného v 1. rade za uplatnený nárok a na druhej strane poukazuje na to, že civilný súd je viazaný rozhodnutím trestného súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin, sú zmätočné a v zásade len s poukazom na uvedené súd žalobu vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Navyše, konštatovanie súdu o tom, že žalobca si spolu s nárokom na náhradu škody mohol uplatniť v rámci trestného konania i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je nenáležité, keď je voľbou žalobcu, v rámci ktorého konania (adhézneho, resp. občianskoprávného) si tento nárok uplatní, bez toho, že by bolo namieste, aby súd polemizoval o tom, že tak mohol urobiť v rámci iného konania a jeho povinnosťou je uplatnený nárok prejednať a rozhodnúť o ňom. Taktiež je potrebné uviesť i to, že pokiaľ ide o skutočnosť, že prebieha konanie, z výsledkov ktorého možno ustáliť i záver o tom, či žalovaný v 1. rade nesie zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcu, potom nie je správne konštatovať, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o preukázaní tejto zodpovednosti žalovaného v 1. rade, za situácie, že žalobca práve poukazuje na to, že uvedený záver bude zrejmý z výsledkov prebiehajúceho konania (keď z výroku o vine je potrebné brať nielen jeho právnu, ale aj skutkovú časť), keď v takomto stave konaní ani nie je jasné, akým iným spôsobom by uvedené mal žalobca preukázať. Len skutočnosť, že do skončenia konania, predmetom ktorého môže byť otázka zásadného právneho významu pre iné konanie, strana sporu nie je objektívne schopná inak preukázať vyriešenie tejto zásadnej otázky, by nemala viesť súd ku konštatovaniu o neunesení dôkazného bremena strany, a to ani poukazujúc na zásahu hospodárnosti a rýchlosti civilného sporového konania, pretože potom by taký inštitút civilného sporového konania, ktorý zakotvuje ustanovenie § 164 stratil akékoľvek svoje opodstatnenie. Napriek uvedenému konštatovaniu však odvolací súd poukazuje i na to, že súd prvej inštancie z hľadiska tohto nároku žalobcu absolútne neposúdil to, či si žalobca tento nárok uplatnil v súlade s ustanovením § 13 Občianskeho zákonníka, a či tak z tohto aspektu urobil opodstatnene.

20. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a

nové rozhodnutie, keď postupom súdu prvej inštancie (vytknutým vyššie) došlo k porušeniu práva strán na spravodlivý súdny proces. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP náležite odôvodní.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).